

İSRAİL

A. Genel Bilgiler (2023)

Resmi Adı	: İsrail
Resmi Dili	: İbranice
Yönetim Biçimi	: Üniter parlamenter cumhuriyet
Başkenti	: Kudüs
Cumhurbaşkanı	: Yitzhak Herzog
Başbakan	: Binyamin Netanyahu
Önemli Tarihler	: 14 Mayıs 1948 (Deklarasyon) 11 Mayıs 1949 (BM'ye kabul)
Yüzölçümü	: 20.770 km ²
Nüfusu	: 9,5 milyon kişi
Para Birimi	: Yeni İsrail şekeli (₪, ILS)
Para Birimi Paritesi	: 1 ILS = 7,40 TRY (18.07.2023 tarihi itibarıyla)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, İsrail Ülke Masası

B. Temel Ekonomik Göstergeler (2022)

GSYİH	: 522 milyar \$
Kişi Başına Milli Gelir	: 54.710 \$
GSYİH Büyüme Oranı	: 6,4 %
GSYİH Dağılım Oranı	: Tarım: 2,4 % Sanayi: 26,5 % Hizmetler: 69,5 %
Ana Sanayi Sektörleri	: Yüksek teknoloji ürünleri (havacılık, iletişim, bilgisayar destekli tasarım ve imalatlar, tıbbi elektronik, fiber optik dahil), ahşap ve kağıt ürünleri, potas ve fosfatlar, yiyecek, içecek ve tütün, kostik soda, çimento, ilaç, inşaat, metal ürünler, kimyasal ürünler, plastikler, kesme elmaslar, tekstiller, ayakkabılar
Enflasyon Oranı	: 1,5 %
İşgücü	: 4,2 milyon kişi
İşsizlik Oranı	: 5 %
İhracat	: 73,5 milyar \$
İthalat	: 107 milyar \$

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, İsrail Ülke Masası, Trademap ve CIA World Factbook Country Report

C. Dış Ticaret Verileri (2022)

1. Genel Dış Ticaret Verileri

(Milyar \$)	2020	2021	2022
İhracat	50,1	60,1	73,5
İthalat	69,2	92,1	107
Ticaret Hacmi	119,3	152,2	180,5
Denge	-19,1	-32	-33,5

Kaynak: Trademap

2. Başlıca İhraç Ürünleri (2022):

GTIP	Ürün	Tutar (Milyar \$)
85	Elektrik ve elektronik malzemeler	11,9
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	11,7
90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	8,2
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	5,3

38	Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	4,5
Diğer		31,9
Toplam		73,5

Kaynak: Trademap

3. Başlıca İthal Ürünleri (2022):

GTIP	Ürün	Tutar (Milyar \$)
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	14,6
85	Elektrik ve elektronik malzemeler	12,5
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	11,4
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	9,1
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	6,6
Diğer		52,8
Toplam		107

Kaynak: Trademap

4. İhracatında Başlıca Ülkeler (2022):

Ülke	Tutar (Milyar \$)	Yüzde (%)
ABD	18,6	25,4
Gemi depoları ve bunkerlar	6,1	8,3
Çin	4,6	6,4
Hindistan	3,9	5,4
Birleşik Krallık	3,1	4,3
Türkiye (8.)	2,4	3,2

Kaynak: Trademap ve TÜİK

5. İthalatında Başlıca Ülkeler (2022):

Ülke	Tutar (Milyar \$)	Yüzde (%)
Çin	19,4	18,2
Gemi depoları ve bunkerlar	14,8	13,8
ABD	10	9,4
Türkiye (4.)	7	6,3
Almanya	6,1	5,7
İtalya	3,5	3,4

Kaynak: Trademap ve TÜİK

D. Türkiye – İsrail Ticari İlişkileri

1. Türkiye – İsrail Arasındaki Karşılıklı Ticaret Verileri (Milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2020	4,7	1,5	3,2	6,2
2021	6,3	2	4,3	8,3
2022	7	2,4	4,6	9,4

Kaynak: TÜİK

2. Başlıca Ürünler Bazında Türkiye'nin İsrail'e İhracatı / 2022

GTIP	Fasıl	Milyon \$
72	Demir ve çelik	1.192
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	563
39	Plastikler ve mamulleri	516
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	384
73	Demir veya çelikten eşya	377
Diğer		3.999
Toplam		7.032

Kaynak: TÜİK ve T.C. Ticaret Bakanlığı, İsrail Ülke Masası

3. Başlıca Ürünler Bazında Türkiye'nin İsrail'den İthalatı / 2022

GTIP	Fasıl	Milyon \$
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.370
72	Demir ve çelik	197
39	Plastikler ve mamulleri	181
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	95
29	Organik kimyasal ürünler	82
Diğer		523
Toplam		2.451

Kaynak: TÜİK ve T.C. Ticaret Bakanlığı, İsrail Ülke Masası

4. Türkiye ile İsrail Arasında İmzalanan Yürürlükteki Anlaşma ve Protokoller

İsrail ile ülkemiz arasında **Serbest Ticaret Anlaşması** 1997 yılında imzalanmış olup aktif olarak yürütülmektedir.

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardım Anlaşması	25.12.1996
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	14.03.1996
Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması	14.03.1996
Ticaret, Ekonomik, Sınai, Teknik ve Bilimsel İş birliği Anlaşması	14.03.1996
Serbest Ticaret Anlaşması	14.03.1996
Türkiye-İsrail KEK IV. Dönem Toplantısı	24.11.2009

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, İsrail Ülke Masası

5. İzmir – İsrail Arasındaki Karşılıklı Ticaret Verileri (Milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2020	233	108	125	341
2021	306	145	161	451
2022	339	111	228	450

Kaynak: TÜİK

6. Ürünler Bazında İzmir'in İsrail'e İhracatı / 2022

GTIP	Fasıl	Milyon \$
39	Plastikler ve mamulleri	43,3
69	Seramik mamulleri	40,1
84	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	28,3
73	Demir veya çelikten eşya	21,1
48	Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	20,8
Diğer		185,6
Toplam		339,4

Kaynak: TÜİK

7. Ürünler Bazında İzmir'in İsrail'den İthalatı / 2022

GTIP	Fasıl	Milyon \$
38	Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	38,8
72	Demir ve çelik	23,5
32	Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	8,7
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	8,5
Diğer		31,3
Toplam		111

Kaynak: TÜİK

E. İsrail ile İlgili Diğer Önemli Hususlar :

1. Vize

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri **vizeye tabidir.**

Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise, 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde **vizeden muaftır.**

2. İsrail Sermayeli Şirketler (31.12.2022 tarihi itibariyle)

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yabancı Sermayeler Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre Türkiye'de 495, İzmir'de ise **30** adet İsrail sermayeli şirket bulunmaktadır.

3. Ulaşım

İzmir'den İsrail'in Tel Aviv şehrine haftanın 2 günü Sun Express firması tarafından aktarmasız uçuşlar (karşılıklı olarak) düzenlenmektedir.

4. Odamıza Yapılan veya Odamızın Gerçekleştirdiği Önceki Ziyaretler / Organizasyonlar

TARİH	ETKİNLİK TİPİ	GELEN HEYET/TEMSİLCİ	KARŞILAYAN / KATILAN
8.06.2009	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail İstanbul Başkonsolosluğu Ticaret Ataşesi Doron ABRAHAMİ	Ender Yorgancılar
28.07.2009	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail Büyükelçisi Gabby LEVY	Erdoğan Çiçekçi
16.03.2010	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail Başkonsolosu Moshe KAMHI	Ender Yorgancılar
18.11.2014	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail İstanbul Başkonsolosu Shai Cohen, Konsolos Yardımcısı Anat Evyatar, Joseph Avraham Ticaret Ataşesi, Jak Eskinazi İsrail İzmir Fahri Konsolosu (İZTO YK Bşk. Yrd.)	Erdoğan Çiçekçi
9.03.2015	Ülkelerle İş ve Tanıtım Günleri Organizasyonu	İsrail Tarım Teknolojisi ve AgriTech Fuarı Bilgilendirme Toplantı	Haluk Tezcan
30.07.2015	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail İstanbul Başkonsolosluğu Ticaret Ataşesi Sn. Joseph Avraham ve Eylül 2015 de aynı göreve başlayacak olan Sn. Mouneer Agbariya'nın Odamızı ziyareti	Ender Yorgancılar
7.05.2018	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail Ankara Büyükelçisi Sn. Eitan Na'eh ve İsrail İzmir Fahri Konsolosu Sn. Jak Eskinazi'nin	Ender Yorgancılar

		Odamızı Ziyareti	
15.10.2021	Diplomatik Misyon Ziyareti	İsrail Ankara Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Sn. Irit Lillian ve beraberindeki heyetin Odamızı ziyareti	Ender Yorgancılar

5. Ek Bilgiler

Türkiye – İsrail Siyasi İlişkileri

Ülkemiz, komşu coğrafyalarda bir istikrar, güvenlik ve refah kuşağının yaratılmasını ve başta komşuları olmak üzere, bölgede yer alan tüm ülkelerle ilişki ve işbirliğinin geliştirilmesini hedefleyen bir politika izlemektedir.

Bu anlayış çerçevesinde Türkiye, İsrail’le de karşılıklı çıkarlar temelinde ikili ilişkiler tesis etmiştir.

Türkiye ile İsrail arasındaki ilişkilerin geçmişi uzun yıllara dayanmaktadır. Bu zaman zarfında, ilişkilerde zaman zaman yaşanan sorunlara rağmen, İsrail’le diplomatik ilişkilerimiz hiçbir zaman kesilmemiştir.

İki ülke arasında ülkemizin İsrail’i tanıdığı 28 Mart 1949 tarihini takiben, Türkiye’nin İsrail nezdindeki ilk diplomatik temsilciliği 7 Ocak 1950’de resmen açılmıştır.

“Mavi Marmara” olayı sonrasında, İsrail’in iki ülke ilişkilerinin yeniden normalleşmesi için ülkemizce talep edilen koşulların karşılanması yönünde attığı adımlar sonucunda, 26 Haziran 2016 tarihinde ikili ilişkilerin tekrar normale döndürülmesine yönelik mutabakata varılmıştır. Bu çerçevede iki taraf arasında yapılan “Tazminata İlişkin Usul Anlaşması” 28 Haziran 2016 tarihinde imzalanmıştır.

Mutabakat neticesinde mutlak işleyişine geri dönmüş olan İsrail’le ikili ilişkilerimiz, bu ülkenin 30 Mart 2018 tarihinde başlayan “Büyük Dönüş Yürüyüşü” gösterilerine katılan Filistinli sivillere yönelik saldırıları ve orantısız güç kullanımı neticesinde yeniden hassas bir döneme girmiş, Mayıs 2018’den Aralık 2022’ye kadar ülkemiz tekrar Maslahatgüzar seviyesinde temsil edilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız ile İsrail Devlet Başkanı Isaac Herzog arasında, Başkan Herzog’un göreve gelmesiyle başlayan olumlu temaslara birlikte, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine yönelik diyalogun devamı konusunda mutabakata varılmış; takip eden süreçte, İsrail’le ülkemiz arasında tarafların karşılıklı iradeleriyle tam normalleşmeye gidilerek, 17 Ağustos 2022 tarihinde karşılıklı Büyükelçi atanması kararı alındığı, Sayın Bakanımız ile dönemin İsrail Başbakanı Yair Lapid tarafından ayrı ayrı yapılan açıklamalarla duyurulmuştur.

Ülkemizce Tel Aviv Büyükelçimiz olarak atanan Şakir Özkan Torunlar, 1 Aralık 2022 tarihinde göreve başlamıştır. İsrail’in ülkemize atanan Büyükelçisi Irit Lillian ise Güven Mektubunu 27 Aralık 2022 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımıza sunmuştur.

Üst Düzey Ziyaretler ve Temaslar

İsrail Devlet Başkanı Isaac Herzog, Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle, 9-10 Mart 2022 tarihlerinde ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret, 2007 yılından bu yana İsrail'den ülkemize yapılan Devlet Başkanı düzeyindeki ilk ziyaret olmuştur.

Sayın Bakanımız, 25 Mayıs 2022 tarihinde İsrail'i ziyaret etmiştir. Böylece, 15 yıllık aranın ardından, ülkemizden İsrail'e Dışişleri Bakanı düzeyinde ilk resmi ziyaret gerçekleşmiştir.

İsrail Dışişleri Bakanı Yair Lapid ise 23 Haziran 2022 tarihinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

İsrail Ekonomi ve Sanayi Bakanı Orna Barbivay, 18-19 Ekim 2022 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir. Bu vesileyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank ve Ticaret Bakanımız Sayın Mehmet Muş, Bakan Barnivay'la ayrı ayrı görüşmüştür.

İsrail Savunma Bakanı Benjamin Gantz, Milli Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar'ın davetine icabetle 26-27 Ekim 2022 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir. Milli Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar, Savunma Bakanı Gantz'la ikili ve heyetlerarası görüşmeler yapmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız, Bakan Gantz'ı 27 Ekim 2022 tarihinde kabul etmişlerdir.

İsrail Turizm Bakanı Yoel Razvozov, 7-9 Kasım 2022 tarihlerinde "WOCE22: IATA Wings of Change" etkinliğine katılmak üzere ülkemizi ziyaret etmiş, bu çerçevede Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

İsrail'e İhracatta Başlıca Potansiyel Sanayi Ürünleri

No	Sektör	Potansiyel Ürün
1	Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar
2	Elektrikli Makineler ve Kablolar	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar
3	Optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar
4	Elektrikli makineler ve kablolar	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler
5	Mobilya	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları
6	İnşaat Malzemeleri	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.
7	Beyaz Eşya	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları
8	Ayakkabılar	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden

		olan ayakkabılar
9	Makinalar	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar
10	Hazır Giyim	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)
11	İnşaat Malzemeleri	Musluk, batarya, vanave valfler
12	Mobilya	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları
13	Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar
14	Beyaz Eşya	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)
15	Demir Çelik	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.
16	Altın Mücevherat	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)
17	Hazır Giyim	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. (yüzme kıyafetleri hariç)
18	Elektrikli Makineler ve Kablolar	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar
19	Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	Kauçuktan yeni dış lastikler
20	Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	10 veya daha fazla kişi taşıtmaya mahsus motorlu taşıtlar
21	Hazır Giyim	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)
22	Ev Tekstili	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri
23	Ağaç ve Ağaç Ürünleri	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar
24	İnşaat Malzemeleri	Plastikten inşaat malzemesi
25	Beyaz Eşya	Ev veya çamaşırhanesi tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)

İsrail'e İhracatta Başlıca Potansiyel Tarım Ve Gıda Ürünleri

No	Sektör	Potansiyel Ürün
1	Deniz Ürünleri	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)
2	Bisküvi	Tatlı Bisküvi ve Gofretler
3	Şekerli ve Çikolata Mamulleri	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları
4	Sert Kabuklu Meyveler	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)
5	Hayvansal Ürünler	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülase ve suları

6	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)
7	Konserve Meyve Sebze	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri
8	Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)
9	Süt ve Süt Ürünleri	Peynir ve pıhtılaşmış ürünler
10	Makarna	Makarnalar ve kuskus
11	Meyveler	Elma, armut ve ayva (taze)
12	Konserve Meyve Sebze	Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)
13	Bitkisel Yağlar	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)
14	Süt ve Süt Ürünleri	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)
15	Domates Salçası	Domates (sirke/asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş)